

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe un jum. . . . .
Pe o lună 2

Nrul de Duminică

Pe un an . . . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca 20
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mășinute publice și Loc de
schis costă fiecare șir 20 fill.
Manuscrisurile nu se în-
apofază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Conspirația împotriva d-lui Lukács.

Abia trecură câteva zile de când d. Lukács a venit cu decretul de numire ca prim-ministru și înainte de a alcătui lista ministerială definitivă și partidele ungurești au și făcut imediat o conspirație împotriva lui. Fiind mandatarul coroanei, d. Lukács avea de-ocamdată menirea să obțină dela partide un buget provizoriu, prelungirea celui din anul trecut, pe timp de 2 sau 3 luni. Scopul acestei indemnități era ca omul coroanei, d. Lukács, să aibă timpul de a urma înainte tratativele cu partidele ungurești, căutând o soluțiune »constituțională«. Trimis de coroană, d. Lukács avea tot dreptul a cere partidelor ungurești votarea indemnității, căci doar ele sânt autorii încercării de azi, deci au datoria de a da coroanei mâna de ajutor la descurcarea crizei. Atitudinea constituțională a coroanei ar fi obligat și partidele ungurești la aceeași datorie constituțională a lealității.

Dar lealitatea nu a fost niciodată virtutea politice ungurești. Intriga și fățarnicia au fost călăuzele ei vecinice. Prin călcarea pactului ele au provocat criza pe care acum o prelungesc și o încălesc în mod voit, făcându-i coroanei cu neputință de a găsi o soluțiune parlamentară.

Sântem acum martori unei noi intrigi și unei atitudini de fățarnicie cum nici odată nu s'a mai văzut într-o țară cultă. Trimis de împăratul, d. Lukács vine cu întrebarea

adresată șefilor partidelor ungurești dacă ei sânt dispuși a vota provizoriul de 2—3 luni.

Și zici începe minciuna oamenilor politici unguri. Toți șefii coaliției, d-nii Wekerle, Andrassy, Kossuth și Apponyi îi declară că ei *personal* sânt dispuși a vota provizoriul, dar că »nu garantează« pentru partidele lor. În același timp membrii partidelor proclamă războiul de nimicire contra d-lui Lukács. Dacă șefii coaliției sânt dispuși a-l sprijini în mod *sincer* pe dl Lukács, atunci, desmințiți și părăsiți de partidele lor, ar trebui să-și dea imediat demisia din șefie.

În toată lumea unde există viață politică, lucrul acesta ar fi cel mai simplu și mai natural din toate. Dar nici un conflict nu se vedește între șefii și partidele ungurești; dovada cea mai bună că diferența de vederi între ei este un simulacru de conflict, o simplă manevră, și că șefii sânt înțeleși cu partidele lor împotriva dlui Lukács. În felul acesta, șefii coaliției, trași la răspundere de împăratul, se vor putea desvinovați cu înleznire, punând toată vina pe partidele lor »refactare«, și declarând că ei *personal* au avut toată bunavoința de a înlezni descurcarea unei crize de a cărei încercare ei se știu prea vinovați decât să se lapede de ea.

Ei bine, atâta obraznică perfidie, atâta fățarnicie și intrigă este de-a dreptul o ne-cuviință și o insultă la adresa Coroanei. Coroana va trebui să se convingă în sfârșit de adevăratul caracter al acestor oameni. Ea va trebui să înțeleagă că lupta e dusă

nu împotriva dlui Lukács sau a altui om, ci direct împotriva Coroanei însăși. După 43 de ani de giuguliri, de favoruri, de grație și de concesiuni, acordate poporului și partidelor ungurești, Coroana trebuie să primească a fi expusă acestor afronturi și umiliri din partea »cavalerului« popor.

Aceasta e recunoștința acestui popor pentru uriașul bine cu care coroana i-a răsplătit toate revoluțiile și luptele de 400 de ani aproape: *el vrea să strângă coroana cu ușa și să o puie în imposibilitatea de a cârmui țara altfel decât cu partidele ungurești cari nu vor să cârmuiască însă decât cu »concesiuni naționale«.*

O singură ieșire este din acest impas pentru coroană: înlăturarea actualelor partide dela cârma țării, premenirea partidelor și parlamentului *prin reforma electorală a votului universal*. Frica de această reformă este însă care face și solidaritatea partidelor ungurești. Dela Andrassy și Wekerle, până la Justh și Holló vedem cum toți oamenii politici și toate partidele se unesc azi împotriva d-lui Lukács.

Vrășmași vechi și îndârjiți a căror împăcare nimeni nu ar fi crezut-o, oameni ca Andrassy și Tisza, ca Justh și Kossuth, se adună în jurul aceleiași aspirații, zdrobirea dlui Lukács, zădărnicierea reformei ce preconizează, a reformei electorale democratice și egalitare. E o mare solidaritate și o mare tabără care cuprinde astăzi pe toți oamenii politici și aproape toate nuanțele de partide ungurești. Toată »națiunea« adică toată aristocrația ungurească care e azi reprezin-

Instrăinatul.

De Const. A. Giulescu.

Intr'un ungher îndepărtat al capitalei, cam pela mijlocul unei strade murdare, de pe care noroiul și bălțile nu mai seacă nici în timpul călduroaselor zile de vară, se întinde hudița Crângășilor, mărgenită de o parte și de alta cu șiruri de case mici, derăpănate, clădite unele din bărne tencuite cu pământ galben, iar altele din zidărie de cărămidă nearsă bine, prin care umezeala s'a strecurat din temelie până'n coperiș. Câte un ochi de geam se zărește în partea dinspre răsăritul soarelui, astupat și acesta pe alocurea cu hârtie albastră. Imprejmuirile sânt de gard de mărăcinișuri, ori din uluci legate cu lăuteți cojiți și noduroși, sau cu nuele împletite. Aerul e îmbăcșit cu miazmele ce se ridică din bălțile pline de noroi. Femei desculțe, gălbejite de necazuri și trai rău, stau pe prispa casei, ori trec drumul la vre-o vecină, împletindu-se de slăbiciune. Peste tot se vede rinjelul sărăciei, alizerlei omenești...

Era într-o după amiază de toamnă târzie. Frunzele cădeau, cernând pământul cu o podoabă tristă. Soarele trimetea de sus raze calde, bine-făcătoare, luminând și acest colț oropsit al capitalei, căci el din înălțimea lui, e de o potrivă darnic și cu cel săraci și cu cel bogăți.

Funigeli se prindeau de arbori și pe sârmele telegrafului mișcându-se la adierea vântului. Din când în când se stârnea câte un vârtej în colbul de pe mijlocul drumului, adunând paele, fulgii,

și frunzele uscate de porumb, pe care le ridica în slăvile cerului. O liniște patriarhală se întindea peste tot, întreruptă din vreme 'n vreme de lătratul leneș al unui câine, ori de cântecul cocoșului fudul. Soarele cobora către apus. Se apropia de chindie, când la capătul hudiței răsări deodată o trăsură frumoasă trasă de doi cai negri cu părul lucios.

La sgomotul produs, femeile și copiii dederă navală spre porți — căci asemenea întâmplare se ivește mai rar în partea locului. După câteva clipe telegarii opriră în fața unei căsuțe, care fusese spoită cu var pe vremuri, iar din trăsură coborî o femeie tină, frumoasă ca un vis de primăvară, și gătită ca o crăiasă din povești. Era o damă din lumea mare...

Cât ai clipi din ochi se strânse în jurul ei tot norodul din împrejurimi — fiecare dorind să cunoască pe Conița care și-a dat copilul pe mâna mamei Glafira ca să i-l crească.

Intr'un leagăn hămesit de vremuri, și proptit cu o scândură de brad ca să (nu se răstoarne, dormea micuțul, somnul Ingerilor, cu o mănășiță strângând o ghioace de nucă, iar cu cealaltă vârită supt straele murdare, nespălate. Părea o floare de nufăr adormită la marginea unui lac mlăștinos. Gurița-i, ca o cireașe părguită, cerea să fie sărutată, ținându-și porțițele deschise, ca petalele floarei de Gura Leului. Tresărea în somn cu un zîmbet de mulțămire, visându-se poate în brațele mamei, a mamei lui scumpe, care l-a instrăinat de sânul ei, de mângăerile ei blajine!...

O, mame, mame! Sănateți mai rele de cât animalele; căci ele nu-și părăsesc puli niciodată!

În scurtă vreme micuțul răsări din somn. Mai întâi posomorît, apoi din ce în ce mai vesel, ca răvărsatul zorilor. A deschis ochii mari, albaștri — ca două flori de scânteuță, și l-a privit pe cocoana îmbrăcată cu strae așa de frumoase, cum nu mai văzuse el!... Și l'a luat în urmă în brațe să-l desmierde, să-l sărute, nebună, doritoare! — Oh! sărace desmierdări de o clipă!...

Dar micuțul nu s'a dat învins. A prins a-i tremura trupșorul ca de friguri, și din cât e el de bun, de blând, a lăsat deodată buza în jos, a închis ochii, ochii lui frumoși, ne mai vrând să vadă pe mama lui, care îl dorește așa de rar, și s'a pornit pe un hohot de plâns!... Erau lacrimile pe care le păstra micuțul de atât amar de vreme, să le facă dar mamei lui dragi, căci numai cu atât se poate răzbuna el acum!... Ah! lacrimile în ochii copiilor au ceva dureros din farmecul trist al păcăturilor de rouă, căzute pe florile dintr'un cimitir!...

Sărmani, Instrăinați de sânul mamei voastre!... De ce vi-i zâmbetul plin de tristețe, ochii scăldați în lacrimi, și plânsul înecat de suspine?...

Unde-i mama creștină, aceea sfântă mamă, care ar trebui să nu lipsească o clipă de lângă voi, și să vă răspundă cu glasul ei blajin, când în micile voastre necazuri și dureri, o chemați cu gândurita voastră așa de dulce!...

Atâta durere omenească se stinge în sufletele acestor micuți nevinovați!...

Dar, a scăpat soarele. O păclă străvezie s'a lăsat de-asupra orașului îndepărtat, de unde vine un huet asurzitor.

tată în cameră, este solidară împotriva votului universal. O solidaritate tacită, o conspirație formidabilă a tuturor partidelor ungurești, cuprinzând în ele și pe »democratul« d. Justh.

Din lupta aceasta pentru concesiile ungurești, criza s'a prefăcut într'o criză a votului universal. Dacă însă coroana dorește în mod sincer să puie capăt crizelor ungurești, ea nu va putea să cedeze.

Ea trebuie să merge înainte pe calea ce a apucat. Noua conspirație a partidelor ungurești trebuie să o convingă și mai mult că numai pe calea aceasta a votului universal se găsește singura și definitivă soluțiune a crizei. Acesta-i învățământul ce trebuie să-l tragă din conspirația partidelor ungurești.

Liberarea dlui Goga. În cele din urmă, după o săptămână de zile, dl Goga a fost redat libertății, după ce a depus o cauție de 10.000 coroane. Cauția aceasta o oferise dl Goga și tribunalului, dar tribunalul n'a voit să-l libereze. Curtea de apel din Cluj a dat loc apelului arătat de apărător și Vineri dl Goga a fost pus în libertate.

Pe Joi, dl Goga fusese citat la Sibiu înaintea comisariatului de poliție Schwabe pentru — nu se știe ce. Dela Budapesta la Cluj, delă Cluj la Sibiu, o serie de măsuri volnice cari nu fac nici o cinste justiției noastre.

Din Cluj, dl Goga a plecat la Sibiu, în sânul familiei sale. Ii trimitem expresia celor mai calde simpatii ale noastre.

D. Aurel C. Popovici despre »limba imperiului«. În revista »Gross-Oesterreich« a cărei reapariție am semnalat-o dăunăzi, d. Aurel C. Popovici publică, în nr. 2, un articol intitulat »Die Reichsprache« (limba imperiului). Autorul pornind delă ideea federalistă a »Austriei mari« precon-

zează că în noua sa alcătuire imperiul va trebui să aibă o legătură care să-i strângă unitatea. Legătura asta va fi *limba germană ca limba imperiului* pentru toate afacerile comune ale monarhiei. Câtă vreme însă în Ungaria limba ungurească e decretată limbă de stat, nu va putea exista în Austria o limbă de stat necum o limbă a imperiului. Autorul încheie că sau se va izbuti ca limba germană, singură în drept, să ajungă limba imperiului, sau împărăția și monarhia vor merge neîncetat pe calea destrămării complete.

Călătoria cancelarului Bethmann-Hollweg la Roma În săptămâna patimilor, înainte de Paștele catolicilor, cancelarul Germaniei d. Bethmann-Hollweg, va face o vizită la Roma. Călătoria cancelarului german va avea probabil ca scop întărirea legăturilor dintre Italia și întreita alianță, slăbite mai ales în urma întrevederii dela Raconigi, între țarul Rusiei și regele Italiei.

Promulgarea constituției pentru Bosnia și Herțegovina. *Slavische Korrespondenz* află că promulgarea constituției pentru provinciile anexate se va face încă în luna lui Ianuarie. În acelaș timp se va acorda și o amnistie pentru condamnații politici din cele două provincii. Va să zică și numeroșii ziaristi sârbi din Bosnia, condamnați pentru ațâțare »antipatriotică« vor gusta din mila împărătească. Numai osândiții politici din Ungaria vor aștepta multă vreme zădarnic o amnistie dela coroană pentru a cărei credință ei sufăr martirajul...

O broșură în chestiunea constituției Bosniei. Peste câteva zile va apare la Viena o broșură politică, în care se va dovedi netemeinicia pretențiilor ungurești în Bosnia. În broșură se va face apel la camera austriacă să intervie cu toată energia pentru eliberarea țărilor anexate de supt tendințele reacționare și împilatoare ale regimului ungar, și să aperse pretențiile legitime ale Austriei asupra Bosniei, Herțegovinei și Dalmației. Vina întinderii tot mai îngrijorătoare a influenței guvernului ungar, e a actualei administrații bosniace, care trebuie deci primenită în tot organismul ei pentruca să se pună capăt

oricărei influințe ungurești. Conform ziarului filoaustriac »Sarajevoer Tagblatt«, broșura va țalmăci fidel dorințele poporației din țările anexate.

Cum s'a format cabinetul d-lui Lukács.

Intrigile și dezastrul coaliției. — Pe cine se poate răzima coroana. — Cele trei surprize ale coaliției.

În preajma formării definitive a cabinetului dlui Lukács, »N. Fr. Pr.« face unele destăinuri foarte prețioase și caracteristice pentru intrigile coaliției și pentru atitudinea coroanei în cursul săptămânilor din urmă. În vreme ce șefii coaliției se băteau în piept în fața țării întregi că nu cunosc o dorință mai arzătoare decât de a scăpa de »sar.ina« cârmuirii, aflăm că pe ascuns aceiași și fi cu d. Wekerle în frunte lucrau pentru o soluțiune a crizei în care în definitiv tot ei ar fi ajuns la putere și ar fi rămas stăpânii situației.

Numirea dlui Lukács a fost o mare surpriză pentru ei, căci ei au crezut în venirea unui guvern Khuen-Héderváry cu care aveau învoiala să pregătească tot venirea lor la putere, făcând alegerile astfel ca partidele coaliției sau cooperației să obție majoritatea și opoziția dlui Justh să iasă zdrobită. Coaliția ar fi renunțat la concesiile militare și ar fi primit din nou puterea numai spre a face o reformă electorală favorabilă oligarchiei și eghemoniei ungurești.

Din destăinuirile ziarului din Viena reiese tot rolul de duplicitate perfidă al coaliției ungurești. Reiese mai întâi că guvernul, departe de a avea gândul să plece, a făcut toate uneltirile cu putință ca să și asigure pentru vreme îndelungată stăpânirea prin alegerile favorabile pe cari i-le făcea un guvern Khuen-Héderváry. Reiese încă

Încă un sărut, cel mai dulce și cel mai drăgostos, pe care-l dă mama micuțului care plânge speriat. Se urcă apoi grăbită în trăsură, și pornește fericită în galopul cailor, care o duc departe, departe, în vălmășagul orașului.

În urmă rămas-a micuțul suspinând, la sânul mamei Glafira, care-l alintă cântându-i ca s'adoarmă!...

Și... adoarme micuțul în casă străină și pe brațe străine.

Înimă de mamă, și nimic mai mult!...

E în ajunul Crăciunului. Zăpada cade învărtită, mărunță, sclipind ca o pulbere de argint. Târgul e plin de lume. Săniile trec în goana cailor, mândri de zurgălăii ce le ține la ureche. Valtrapele se umflă ca pânzele unor corăbii; iar lumea trece, trece mereu în susul și în josul stradei.

Ferestrele prăvăliilor sânt pline de jucării pentru copiii. Ici se vede un brad verde, încărcat cu de toate bunătățile; colo, un Moș-Crăciun cu barba albă și cu căciula ninsă de zăpada care cade într'una. Stă curbat de mijloc supt greutatea sacului, ce-l duce în spinare, cu de mult făgăduitele jucării pentru micuții cuminiți!... Dincolo... O! dar cine stă să înșire toate, toate nimicurile năsdăvane pe care le-a scornit mintea omenească!...

Pe strade e zgomot mare. Trâmbiți și cornuri sună strident, asurzitor. Tobele bat în cadență de marș. Se aud șuerături de sirene, pocnete de

bice, zgomot de surle... Pare că te-ai afla în mijlocul infernului.

Totuși e plăcută armonia asta bizară, căci pe fețele tufurora citești mulțămirea, făgăduința unor zile mai bune.

Și zăpada cade, cade mereu; iar săniile aleargă încărcate în goana fugarilor..

S'a înopțat de mult. Felinarele s'au aprins, topind în jurul lor o lumină albăstrue.

Mergeam a gale pe o stradă laturalnică, fără-mând zăpada rece, făinoasă. Eram poilit la masa unui prieten. Înainte de ora șapte am ajuns la ușa casei.

Am fost întâmpinat de Mura, o ștregărită de cinci anișori, durdulie, cu ochii negrii, având lucriri de cărbune stins, și tunsă băeștie. Era îmbrăcată de sărbătoare. *Domnișoara* trebuia să primească pe Moș-Crăciun, care-l aducea un sac plin cu lucruri minunate. M'a primit cu vorbele:

— Ție nu-ți dă Moș-Crăciun păpușe că n'ai fost cuminte. Nici lui Costinel dela mama Glafira nu-i aduce nimic.

— Dar de ce e supărat Moș-Crăciun pe Costinel, Mura? o întrebai atunci intrigat.

— A supărat pe mama. Când s'a dus pela el, a plâns și nu a vrut s'o vadă. Eu am fost mereu cuminte. Numai odată m'a bătut mama mare cu nuiaua, că am tuns mustățile lui Bubi-că.

Apoi, după un moment de tăcere, urmă:

— Ce rea e mama mare! Și pe fine te bate,

și pe Costinel. Apoi după o clipă de gândire urmă:

— Dar pe Moș Crăciun îl bate mama mare, nene?

— Nu l bate, Mura, îi răspunsei alintând-o pe obrazul catifelat. Și schimbând vorba o întrebai:

— Ție dor de Costinel, ia spune mi?

— Da, mi-e dor. Dar el nu poate veni pela mine, căci e mic. E tot ca Bubi de mic...

Un zgomot de pași se auzi la ușă. Mura dete fuga, dar se împiedecă de covor. Se sculă repede de jos, plină de necaz și rușine, dar nu plânse, cu toate că lacrimile steteau gata să-l cadă din ochi.

— Vezi că sânt cuminte, nu plâng, îmi zise cu voce tremurătoare, luându-mi picioarele în brațe.

Focul pălpăie în cămin, jucându-și flacăra în oglinda din părete. Un ceasornic cu cuc bătu ora opt. Copiii treceau pe strada cu de »Moș Ajunul«, iar zăpada lovea în geamuri ca niște aripi ostentite...

Mă sculai atunci și trecul pe gânduri în altă cameră, unde Mura nu avea voie să intre. Aci se găsea ridicat un brad verde, împodobit cu bomboane poleite, mere, cu fructe zaharisite, flori, cu panglicuțe de hârtie colorată, — lumânărele, și cu multe și mărunte bucurii cari o așteptau pe Mura!...

Atunci, mi-s'au dus gândurile în hudița murdară d'ntr'un ungher depărtat al capitalei, în că-

odată că chestia de căpetenie a crizei nu sânt concesii ungurești ci reforma electorală. Pentru ea coaliția ar fi fost gata să renunțe la concesii, numai ca să facă o reformă electorală favorabilă sie-și. Tot pentru ea însă coroana a preferit să numească pe d. Lukács care promite o reformă democratică și egalitară. Rezultă mai departe ceiace am mai arătat, cumcă coroana vrea să înlăture în mod serios coaliția dela putere și vrea să aducă în locul ei un regim democratic, care să facă muncă pozitivă și nu politică de »concesiuni« cu crizele fără sfârșit cari o urmează.

Sânt învățăminte foarte prețioase acestea pe cari trebuie să le însemnăm și cari caracterizează bine adevăratul rost al noului curs al lucrurilor.

Mai reținem din expunerile ziarului »N. Fr. Pr.« și altă latură importantă. Din expunerile lui rezultă că contele Khuen Héderváry, a făcut o învoială secretă cu capii coaliției. Contele Khuen a trecut până acuma drept omul de încredere al coroanei și a avut în misiunea sa menirea de a reprezenta interesele coroanei. Prin învoiala sa secretă el a eludat sau a fost gata să eludeze interesele coroanei al cărei mandator era, căci deși era însărcinat să pregătească o soluțiune contra coaliției, el convenise pe ascuns ca să o susție la alegeri. În acest chip el a făcut un act de trădare a intereselor coroanei și după dreptate ar urma să cadă în disgrăția coroanei. În orice caz e caracteristică această purtare a aristocratului ungar care păzește cu orice mijloace interesele clasei sale chiar contra coroanei, pe când coroana e nevoită a se sprijini pe un om ieșit din popor, pe fiul micului negustor armean Lukács.

Iată în rezumat expunerile ziarului din Viena care s'a hotărât să le publice probabil pentru a câștiga favoarea noului guvern.

Numirea dlui Lukács a fost o surpriză pentru cercurile politice ungurești. Se făceau acolo alte planuri cari prin numirea dlui Lukács au fost încrucișate și nimicite. După nereușita a trativelor dintre coroană și majoritate, coaliția chibzuiuse un rău plan: formarea unui cabinet de tranziție pe care l-ar fi sprijinit din toate puterile ei. D-ii Lukács și Khuen Héderváry fuseseră însărcinați de M. Sa să înceapă tratative de pregătire. În cursul trativelor cari au fost conduse nu de Lukács ci de Khuen Héderváry se făcuse o învoială privitoare la marginile misiunii dlui Khuen Héderváry.

suța cea cu zidurile umede și cu aierul viciat. Acolo, am văzut pe micul Costinel, culcat în bagănelul hămesit de vreme, tresărind în somnui îngeros, și cu mânuțele împreunate ca pentru rugăciune. Pe gură-i rumenă ca o cireașe părguită, am zărit fluturând un zâmbet dulce, rugător!... Părea că zice:

— Mamă dragă, la-mă și pe mine în casa noastră, unde e cald și bine. Culcă-mă ca pe surioara Mura lângă sânul tău, dragă mamă! Căci am fost cuminte, pe nimeni n'am supărat, și mai ales pe tine, care mi-ai fost mereu departe!... Fii bună, îndurătoare, dulcea mea mamă!

De o dată ochii mi-se opriră pe candela din părete. Flacăra-i roșietică pâlăia ca o aripă rănită, pe tavanul cenușiu. De-asupra, sta prinsă'n cui, sfânta icoană a nașterii Domnului. Atunci, mi-am zis cu liniște sufletească:

»Sufletele mari s'au născut, și au crescut în preajma suferințelor mari! Deci, pace vouă, Ingerii Domnului!...

Totuși, am simțit cum o lacrimă se strecoară pela coada ochiului, căzându-mi pe plept. Era cel mai sărac dar pe care îl puteam da lui Costinel.

Sărman suflet înstrăinat!...

váry. Cabinetul Khuen ar fi cerut un provizoriu și ar fi reînțepit tratativele. Intre contele Khuen și cabinetul Wekerle era lucru hotărât că ei se vor sprijini reciproc. Contele Khuen era omul dlui Wekerle și d. Wekerle era omul contelui Khuen. După încuviințarea provizoriului d. Khuen ar fi început tratativele și se stabilise dinainte ca condiție cardinală că majoritatea va renunța la concesii militare ce cere.

Contele Andrássy nu ar fi intrat în guvern, fiind prea angajat prin programul său de cinci ani care cere concesii militare cu orice preț. Spre a înlocui marea sa autoritate de care ar fi fost lipsit guvernul s'a luat în combinație contele Ștefan Tisza. Trebuia prin urmare să se găsească o soluție care să albă și aprobarea lui Tisza. I se oferise chiar în Viena la ultima lui audiență la împăratul să primească formarea cabinetului, și i se făgăduise sprijinul cel mai călduros al contelui Andrássy. Contele Tisza a refuzat însă să primească însărcinarea asta căci o lărgire a dreptului electoral în sensul pactului din 1906 dintre coroană și coaliție, nu corespunde convingerilor sale. Pentru a înlesni deci contelui Tisza intrarea în cabinet, se proiectase un nou pact cu coroana. În sensul acestuia coaliția ar fi renunțat la concesii militare și coroana în schimb s'ar fi mulțumit cu o simplă lărgire a dreptului electoral (fără votul universal). Noul cabinet ar fi încercat pe urmă să răpuie opoziția kossuthistă, fie în actualul parlament, fie în noui alegeri.

Propunerile pe cari d. Lukács le-a făcut M. Sa s'au deosebit în mod esențial de planul acesta. Dânsul propunea coroanei o înțelegere directă cu partidul independenței (al dlui Josth) pe care crede că o va putea face în baza unei reforme electorale democratice, pe când miniștrii coaliției erau pe punctul de vedere că coroana trebuie să se înțeleagă cu partidele moderate spre a le pune în situația ca să sdrobească partidele radicale (ale independenței).

D. Lukács ocroti această soluțiune inoportună. Experiențele au arătat că orice înțelegere care nu pleacă dela opoziție nu are valoare practică fiindcă ea va fi zădărnicită prin obstructionism. Mai mult chiar, prin presiunea opoziției, majoritatea însăși va fi împinsă din nou spre politica de concesiuni spre a și salva popularitatea. Spre a evita acest rezultat, d. Lukács a propus ca opoziția însăși să fie adusă la putea, oferindu-i să facă votul universal egal și secret.

Guvernul coaliției era de părere că din cele două proiecte de guvernământ, al dlui Lukács și al dlui Khuen, împăratul va adopta pe cel de al doilea, căci se credea cu neputință ca M. Sa să primească o încercare cu opoziția kossuthistă. Realitatea a desmințit acest plan și Majestatea Sa a primit proiectul dlui Lukács. Iată guvernul nici nu a voit să creadă vestea asta. Mai mult chiar, el a publicat prin organul său oficial știrea că contele Khuen va fi numit prim-ministru. Știrea s'a desmințit și asta a fost prima surpriză a guvernului.

Au venit pe urmă tratativele dlui Lukács cu partidul Justh cari s'au zădărnicit. Acuma coaliția era și mai sigură de numirea dlui Khuen. Cu toate acestea M. Sa însărcină pe d. Lukács misiunea de a pregăti un cabinet care s'ar fi sprijinit pe partidul independenței. A doua surpriză pentru guvernul coaliției.

D. Lukács începu tratativele cu coaliția în cari șefii coaliției îi făgăduiră pentru persoana lor că-l vor sprijini la votarea provizoriului, dar îi explicară că partidele lor nu-l vor sprijini. D. Lukács înțelege lucrurile altfel. El raportă coroanei în sens favorabil, deși d. Kossuth îi făgăduise sprijinul său cu condiția ca el să dizolve camera, lucru pe care el nu-l vrea. M. Sa îl numi prim-ministru. Aceasta a fost a treia și cea mai mare surpriză pentru guvernul coaliției.

Acest mers al trativelor au făcut ca guvernul coaliției și chiar și contele Tisza să aibă cea mai mare aversiune și neîncredere față cu d. Lukács.

Din România.

Decorarea d-lui Brătianu. M. S. regele a conferit d-lui Ion Brătianu, președintele consiliului de miniștrii ordinul Steaua României în gradul de Mare Cruce. În același timp M. S. regele a binevoit să ofere d-lui prim-ministru o placă de aur

pe care se afla gravat M. S. îmbracat în uniformă germană și purtând în mână bastonul de Mareșal.

Pe placă se află următoarea inscripție: *Karl I König von Rumänien und Prinz von Hohenzollern.*

Binefacere Regele a pus la dispoziția Muntelui de pieta suma de 1500 lei din care să se achite, cu ocazia sărbătorilor, împrumuturile efectuate de persoane lipsite de mijloace.

Din aceasta sumă s'a achitat 147 împrumuturi, în majoritate supt 10 lei, și privind mai ales haine, lingerie, veșminte, câteva mașini de cusut, etc.

Persoanele respective au fost avizate să și ridice obiectele fără nici o plată.

Scrisoare din Roma.

Ecoul atentatului contra d-lui Brătianu la Roma.

(Dela corespondentul nostru special).

Roma, 3 Ianuarie 1909.

Prima veste a atentatului comis contra dlui prim-ministru I. Brătianu, a fost publicată de un ziar de dimineață, »Le Messagero«, anunțând numai faptul, fără nici un detaliu, fără nici o deslușire.

Seara ziarele »Il Giornale d'Italia« și »La Tribuna« au publicat aceiaș telegramă, transmisă de agenția Stefani, dar tot fără nici un detaliu; doar numele atentatorului era schimbat, adică greșit: Stolnesch, în loc de Stolnescu.

A doua zi, corespondentul telegrafic al lui »Il Giornale d'Italia« la București, a trimis o știre ziarului său, în care zicea că starea dlui Brătianu nu este gravă, iar asupra atentatorului spunea cum a încercat să se sinucidă, aruncându-se depe fereastră dela etajul al doilea.

Negreșit că știrile de soiul acesta agită pe orice om de ordine; cu atât mai mult au fost agitați românii din Roma la aflarea acestui mișelesc atentat, mai ales că știrile telegrafice din patrie erau foarte laconice, iar timpul necesar, pentru venirea gazetelor, din România, este de trei zile.

În grabă, unul din românii aflători la Roma s'a dus la legația română și a cerut știri; i-s'a spus că s'au tras patru focuri de revolver asupra dlui Brătianu, că două l'au lovit și că pare că rănille nu sânt grave, cel puțin până în acest moment.

În indignarea lor contra atentatului și împinși de dragul unei manifestații sincere către primul ministru, câți-va români, au trimis la București următoarea telegramă, unind glasul lor din bătrâna Cetate Eternă cu glasul tuturor românilor indignați de infamia acestor proceduri anarhiste:

Dlul Prim-Ministru I. I. C. Brătianu,

București.

Deplângem odiosul atentat, urându-vă grabnică însănătoșire spre binele țării.

Prof. Anghel Marinescu, Advocat I. M. Vasilescu, Mihail Rădulescu și Dr. P. Robescu.

În nerăbdarea de care erau cuprinși toți românii din Roma, iată că sosește, în sfârșit, »Tribuna« prima gazetă română, cu știrile detaliate asupra atentatului.

Imediat a trecut din mână în mână, toți citeau cu mare aviditate lungile și amănunțitele telegrame ce »Tribuna« publică dela corespondentul său din București, și comentariile asupra inf. miei comise, nu se mai sfârșiau; natural de data asta cu mai mult calm se vorbea între români, pentru că știrile din »Tribuna« spuneau că starea sănătății dlui Ionel Brătianu nu este de temut.

Și tocmai mai târziu, cele două gazete »Voinea Națională« și »Viitorul« au venit să adăce o completă asigurare în spiritele iscălitorilor telegramei, cu publicarea lungă și amănunțită a faptelor.

Dar impresia rămasă între români este încă vie și gazetele române se citesc și se așteaptă cu multă nerăbdare.

Coresp.

Lukács la Viena.

Hotărîrea s'a amânat pe mâine.

Arad, 10 Ianuarie.

Ministrul-șef Lukács a fost astăzi primit în audiență de către Maj. Sa, pentru a-i raporta asupra rezultatului tratativilor urmate cu partidele politice și a cere îndrumări nouă. Maj. Sa și-a amânat hotărîrea pe mâine, când Lukács va fi din nou primit în audiență.

În criza gravă ce ne frământă de luni de zile din nou am ajuns la un punct mort. Din nou stăm înaintea unei răspântii pline de întunec.

Joi și Vineri, misiunea lui Lukács părea să se fi terminat cu cel mai deplin succes, dar în cursul zilei de Vineri și Sâmbătă situația s'a agravat din nou și rezolvirea definitivă a crizei, probabil, va suferi o nouă amânare dezastruoasă pentru țara întreagă.

Partidele politice din parlamentul ungar, în momentul din urmă, au declarat că nu-i vor vota lui Lukács indemnitatea cerută, dezavuând astfel pe înșiși șefii lor, cari în consfătuirea avută cu Lukács declaraseră cu toții: și Kossuth și Apponyi și Andrássy, că e datoria partidelor să acorde indemnitate de două luni unui guvern care vrea să profite de acest timp pentru a urma negocieri noi cu partidele politice.

Partidele, însă, au ținut de cuvânt să ia altă hotărîre: nici partidul independist, nici partidul kossuthist și nici partidul poporal nu vor vota indemnitatea. Numai partidul constituțional pare a avea mai multă cinste pentru angajamentele contractate de șeful său, dar chiar și dintre membri acestui partid mare parte sânt hotărîți să nu voteze indemnitatea.

Întâia parte a misiunii lui Lukács n'a reușit: votarea indemnității e exclusă. Se va face acum încercare cu a doua parte a misiunii: dizolvarea parlamentului?

Audiența de astăzi a lui Lukács a avut scopul să aducă hotărîrea în chestia aceasta, — dar hotărîrea s'a amânat până mâine.

Despre evenimentele petrecute în zilele din urmă, raportăm, pe scurt, în cele următoare:

O nouă declarație a contelui Tisza.

Contele Tisza publică, într'un ziar litografiat, o declarație în care, revenind asupra atacurilor sale îndreptate împotriva lui Lukács, dă o altă explicație izbucnirilor sale violente. Contele Tisza declară acum că n'a provocat pe nimeni să iasă din club, dacă se solidarizează cu guvernul lui Lukács și nici n'a spus că așteaptă dela membri noului guvern să-și dea demisiile din club.

Tratatul între Lukács și Justh.

Vineri și Sâmbătă înainte de amiază, Lukács a avut o consfătuire intimă cu șefii partidului independist: Justh, Holló și Batthyányi. Consfătuirea a avut loc în locuința lui Justh. Lukács le-a adresat întrebarea dacă partidul independist li va vota o indemnitate de două luni, pentru a-i înlesni astfel urmarea negocierilor sale. Justh, aprobat de cei doi vice-șefii ai partidului său, Holló și Batthyányi, a declarat că partidul independist, credincios atitudinii sale observate până acum, nu votează indemnitate decât unui guvern pe care îl sprijinește. După ce, însă, partidul nu cunoaște programul guvernului Lukács, nu are încredere în el și, prin urmare, nu poate nici să-l voteze indemnitatea cerută.

Justh contra lui Lukács.

Sâmbătă seara, Justh a făcut în clubul partidului său declarații energice împotriva noului guvern Lukács.

»Azi am tratat pentru cea din urmă dată cu Lukács. Și azi am urmat tratativele numai ca să ne convingem pe deplin că dela guvernul lui nu putem aștepta — cea ce o știam — nici banca autonomă, nici independența economică. Prin urmare noi nu-l mai putem vota indemnitatea. Nici de vorbă nu mai putem sta pe viitor. Eu în viața mea n'o să mai intru în tratative. Vină ce are să vină, dar noi nu vom renunța la drepturile națiunii. Lui Lukács nu-i vom vota indemnitatea, iar împăratul nu-i vom vota nici recruți, nici bani... Cei cari se abat dela principiile independente n'au loc în partidul nostru; locul acelor e în partidul 67-ist. Lukács ne-a amenințat cu alegeri noi, i-am răspuns că nu ne teamă. Ne-a spus că dacă nu ne vom înțelege, se va întări oligarchia. I-am spus că nu ni-e speriem de nimeni și de nimica, convinși că națiunea e de partea noastră«.

Declarațiile aceste ale lui Justh au fost primite în tăcere și fără întreruperi. Numai după ce Justh a terminat, a luat cuvântul Kmety Károly pentru a aproba întru toate expunerile lui Justh și a-l asigura de sprijinul partidului său.

Consfătuirea noului cabinet.

Sâmbătă după amiază a avut loc prima consfătuire a membrilor noului cabinet. La acest consiliu au luat parte, în afară de Lukács, — *Jakabffy Imre*, viitorul ministru de interne (și culte); contele *Serényi Béla*, viitorul ministru de comerț (și agricultură); *Vavrik Béla*, consilier la curtea de casație și *Hazai Samu* viitorul ministru al apărării țării.

Către orele 6 seara s'a înfățișat și contele *Khuen-Héderváry*, care — înainte — avusese o consfătuire cu *Hieronymi Károly*, fost ministru de comerț și interne.

Lukács la Viena.

Budapesta, 10 Ianuarie n. (Dela corespondentul nostru). Ministrul-șef Lukács a plecat Duminică d. a. la Viena, unde a sosit în aceiași zi seara. Scopul acestei călătorii e să raporteze M. Sale despre situația politică și starea tratativilor cu partidele și să ceară îndrumări noi.

Audiența lui Lukács.

Viena, 10 Ianuar (Dela corespondentul nostru). Astăzi, la ora 1 d. a., ministrul-șef Lukács a fost primit în audiență de către M. Sa. Înainte de audiență, Lukács a avut o consfătuire intimă cu șeful cancelariei curții *Daruvary*. Audiența a durat 1 oră.

Despre audiență, Lukács a făcut următoarea declarație reprezentanților presei: »M. Sa m'a primit foarte afabil. Am raportat despre starea negocierilor urmate de mine și am cerut îndrumări cu privire la pașii ce am să fac în viitor. M. Sa m'a rugat să stau până mâine, când mă va primi din nou în audiență, pentru a-mi comunica hotărîrea sa prea înaltă«.

Lukács despre cabinetul său.

Înainte de-a se prezenta la audiență, Lukács a acordat o audiență unui redactor făcând câteva declarații foarte interesante.

»Multe nu vă pot spune! — a zis d. Lukács. Trebuie să confirm știrile publicate despre cabinetul meu ministerial. Vor face parte din acest cabinet *Jakabffy*, *Serényi*, *Vavrik* și *Hazai*, cum a anunțat și presa. Numai ministrul Croației va rămânea deocamdată neocupat. Nici n'am intrat asupra acestei chestii în negocieri cu vre-un politician. Dela relațiile ce se vor desfășura între mine și croați va depinde și ocuparea acestui minister. În ce privește ministerul a latere, acest totoliu

numai peste câteva zile se va ocupa, fiindcă tularul lui va avea să conducă și afacerile al minister. În ce privește persoana noului ministru am și început tratativele respective.

»În ce privește audiența mea de astăzi — continuat dl Lukács — știu că mulți prieteni mei doresc ca după refuzul categoric al partidelor de a-mi vota indemnitatea să renunț la misiona mea. Eu n'am dreptul s'o fac. Maj. Sa n'avea să hotărască în chestia aceasta.

— Ce program are acum Excelența Voastră pentru viitor? — a întrebat redactorul.

— Orice program nou e de prisos! a răspuns dl Lukács. — Eu am avut în program două puncte: obținerea indemnității și dizolvarea parlamentului. Acum ar fi la ordinea zilei punctul al doilea. În chestia aceasta, însă Maj. Sa n'avea să hotărască!»

O declarație alui Justh.

Budapesta, 10 Ianuarie. Justh, președintele partidului independist, întrebat de către membrii partidului său despre primirea de care va avea parte cabinetul lui Lukács în Cameră, acesta a răspuns că dacă Lukács va încerca să se prezinte Camerei, toate partidele vor grăbi să-l voteze neîncredere, silindu-l astfel să se retragă sau să dizolve parlamentul.

Sfârșitul misiunii lui Lukács?

Viena, 10 Ianuarie (Dela corespondentul nostru). »N. Freie Presse«, ocupându-se cu audiența de azi alui Lukács, spune că misiunea lui Lukács s'a terminat cu desăvârșire. Ziarul german pretinde a ști că în audiența de mâine Maj. Sa nu va mai da lui Lukács nici o misiune mai nouă, ci va încredința continuarea tratativilor unui nou bărbat politic (*Khuen-Héderváry*?).

Pentru desrobirea noastră culturală.

Primum din Lugoj un apel iscat de mai mulți fruntași bănățeni cari ia inițiativa unei acțiuni folositoare și laudabile. Fruntașii lugoieni propun ca foștii bursieri ai fondurilor românești azi în situație materială mai bună, să se oblige a retribui măcar o parte mică din sumele ce au primit ca burse. Din aceste sume inițiatorii doresc să împartă noi burse pentru studii în străinătate. Prin nenumărate măsuri, mai ales prin regulamentele impuse fondurilor noastre, guvernele ne-au închis în temniță ungurești și caută a ne feri de înrîurire desrobitoare a culturilor străine. Nivelul intelectual general al generației mai nouă la noi e neîndoișos inferior generației vechi. Pentru a întâmpina relele ce decurg din neajunsul acesta, fruntașii din Lugoj au lansat următorul apel:

Domnul meu!

Ne adresăm către D-voastră în o chestie, care frământă de mult opinia noastră publică, desbuțată fiind în ultimii 15 ani de repeșite ori în loanele presei noastre în mod aprobător, fără a fi luat însă până acum forme concrete.

E vorba ca foștii stipendiați (bursieri) ai departamentelor noastre fundațiuni, fără privire la caracterul confesional al acelor mai multe din aceste burse să se închege în o acțiune de a sprijini prin cvote benevole, la cari se vor obliga, tinerii de ai noștri în scopul de a-și completa studiile mai înalte în străinătate.

Două motive mai ales ne conduc în această acțiune: Datorința morală ce o avem toți cei ce cu ajutorul stipendiilor am ajuns a ne crea o situație oarecare, și împrejurarea, ca actualele noastre fundațiuni sânt împiedecate de a mai trimite tineri la studii în străinătate, silite fiind

da stipendii numai pentru tinerii ce își fac studiile la universități și școli mai înalte din patrie.

Departa este de noi gândul de a desconsidera institutele mai înalte de învățământ din patrie, dar nime nu ne-ar putea contesta deosebita influință binefăcătoare asupra dezvoltării intelectualilor noștri, a universităților și școlilor mai înalte din străinătate, care oricum deschid orizonturi mai largi și oferă un bun prilej și celor ce și-au terminat în patrie studiile de a completa aceste studii și a studia mai bine înarmați în viața noastră publică, unde pe toate ferestre se resimte în mare măsură lipsa oamenilor cu vederi mai largi, cu concepții mai înalte și cu pregătiri speciale pentru ramul de activitate căruia se dedică.

Și negreșit că avem și datorință a ne îngriji de succesorii care azi măno este chemată a ne lua locul în viața publică.

Inerciăm de la concretizarea această acțiune prin prezentul apel, având epur a ne da seama despre rezultate și experiențe cu ocaziunea unei întruniri a foștilor stipendiați care așa credem că mai ușor s'ar putea pune la cale cu ocaziunea proximei adunări generale a Asociației noastre.

Inițiativa noastră se concretizează de ocazională în următoarele:

1. Să binevoim a conscrie pe toți foștii stipendiați din patrie a noastră, arătând în special actuala lor poziție, cât și fundațiunea din care au beneficiat de stipendiu și suma cu care au beneficiat.

2. Să insistăm ca fiecare, fost stipendiat, ajuns acum în situație de a putea da din câștigul său ceva, să se oblighe a contribui cu cel puțin 25 cor. la an și cel puțin pe un period de 5 ani, în scopul ajutorării tinerilor, pe cari i vor designa întrunirea pe care am luat-o în vedere.

Bancă încasați estfel până cel târziu la 1-a April 1910 au să se trimite împreună cu lista prezentă la adresa d-ului Dr. G. Dobrin, avocat în Lugoj, care este dator a cvita imediat primirea sumei, pe care o depune la »Aibina«, fiind totodată dator a face dare de seamă amănunțită cu ocazia întrunirii date mai sus în vedere.

3. Să citim a scrii cu toate datele statistice, cerute în alaturatele rubrici, ca să putem avea un tablou complet.

4. Sama ce va încurge năna la întrunirea luată în vedere să servească deja ca un ajutor sau eventual mai multe, ne anul școlar 1910/11 după cum va hotărî întrunirea luată în vedere.

In fine ne rugăm să binevoim, a ne comunica eventualele d-voastră observări sau reflexii la această inițiativă.

Lugoj, în ajunul Crăciunului 1909.

Dr. St. Petrovici, deputat dietal și avocat.
Dr. V. Branște, ziarist. Dr. J. Stoian, avocat.
Dr. P. Groza, cand. de avocat. Dr. C. Grădinar, cand. de avocat. Dr. G. Dobrin, avocat.
Dr. N. Ioanovici, avocat. Dr. C. Ignea, medic.
Dr. I. Grosșan, cand. de avocat. și Dr. A. Micu, cand. de avocat.

Din străinătate.

Un suveran progresist și un guvern reacționar. Un caz rar este de sigur cazul regelui Albert al Belgiei care, cum se afirmă, și-a compus și scris singur discursul-program rostit cu prilejul jurământului său regal. După o faimă ce se șoptește și în cercurile politice ale capitalei belgiene, consiliul de miniștri ar fi cerut însă o modificare în textul acestui memorabil mesaj regal. Într'unul din frazele cuvântării sale, Regele ar fi declarat în principiu că *datoria unui suveran constituțional ar fi de a se inspira din tendințele nouă și de a se pune în slujba aspirațiilor tot mai democratice ale epocii sale.* Și Maiestatea Sa nu ar fi renunțat la această formulă

decât la stăruințele miniștrilor săi, cum se știe conservatori, și plecați a se neliniși de făgăduinți cari angajează, după ei, viitorul într'un chip prea definitiv. Fie că se va tăgădui, fie că nu exactitatea acestei faime, viitorul va veni să o confirme sau să o desminte. Alegerile generale din luna Mai vor fi urmate de a te cari vor desvăli gândirea intimă a noului rege. Alegerile pe cari ei le face pentru casa sa civilă s'au militară sânt mai mult menite să vestească un regim de înnoiri decât de înapoiere sau de stare pe loc.

Din Bucovina.

— Spicuri din foile din Bucovina. —

— Alegere de primar în Suceava — Rutenii împotriva comștilor. — Inițiativa ea societății creștin-sociale — Adunare creștin-sociale în Rădăuți.

In 28 Decembrie v. a avut loc alegerea de primar al orașului Suceava. Cu 16 fole de 14 voturi s'au prezentat în zonă D. Rusin și a vrășt vechi primar Dr. Lăpșă. Nu este un succes mare al creștinilor, care nu s'au mutat pei asupra unui candidat mai viușnic. Este numai îndepărtarea unui dușman. Dar de rușinea de a avea primar jidov Suceava pare că nu va fi crutată. Primul vice-primar este un evreu socialist D. Schaffer. Al doilea alt advocat evreu. Celalți patru consilieri din conducere sânt doi evrei (un advocat și un socialist evreu) și doi cetățeni creștini. După alegerea lui Schaffer de vice-primar au renunțat toți candidații creștini cu vază la un post, care desigur nu le putea face cinste. A biruit alianța evreo-socialistă! Mare rușine! Nu se va găsi nime în mulțimea de Români buni din Suceava, care să înceapă o puternică mișcare, care să aibă de scop spălarea acestei nemai pomenite rușini?

Rutenii din Bucovina desfășură în vremile din urmă o mare agitație împotriva elementului românesc. Mai ales învățătorii ucraini duc o aprigă campanie împotriva învățătorimii române. Așa i-se comunică ziarului »Patria« din Cernăuți un caz caracteristic întâmplat la Cucurmare, cu prilejul înscrierii elevilor la școală.

La reclamațiunea părinților a fost șters un elev din școala ruteană și înscris în școala românească. Acestei dispoziții din partea învățătorului superior s'a opus învățătorul Prokopowecz, cercând să readucă pe elevul din chestiune cu forța în școala ruteană. In cursul discuțiunii s'a aruncat asupra învățătorului român Mihai Cojocariu, aplicându-i chiar mai multe lovituri. Afacerea s'a terminat zilele trecute înaintea judecătoriei din Cernăuți, unde Prokopowecz, care fiind de origină român și crescut prin decurs de mai mulți ani în internatul de băieți români din Cernăuți, până nu de mult se numea Procopovici, — a fost condamnat la 3 zile arest sau 30 coroane amendă.

»In urma întâmplărilor dela constituirea consiliului comunal din Suceava — scriu foile românești din Bucovina — când s'a văzut și priceput de cei ce nu voiau să vadă și să audă solidaritatea intereselor ovrreiești votând, național, clerical, zionisti și socialisti, cu periciuni și fără periciuni pentru candidații jidovești și înșelând pe consilierii români socialisti, o mare indignare a cuprins cele mai largi părți ale populației creștine din Suceava. S'a și ținut o mare adunare creștin-escă, cum nu s'a mai văzut în Suceava le care au participat peste 1000 de persoane. Adunarea a hotărî inițierea unei societăți politice creștin-sociale, care să se ocupe cu organizarea temeinică a creștinilor. Se pare că se trezesc și creștinii din Suceava. Dacă nu l-au putut trezi și uni alta ceva poate că vor face aceaste minuni provocările nerușinate ale jidovimei arogante.

Duminea trecută s'a ținut în Rădăuți o mare adunare creștin-sociale. Au fost peste 2000 de creștini. Din Cernăuți au sosit d-ii Chisanovici și Scalat, cari au combătut amarnic corupția jidovească. D. Halus a dat d-ului Chisanovici o cerere cu mai multe dorinți ale creștinilor din Rădăuți și împrejurime. S'a mai cerut de adunare trimiterea unui comisar care să compule listele pentru alege în Rădăuți, respinse fiind listele făcute înainte numai de jidani în favorul jidanilor.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Proclamarea constituției Bosniei.

Viena, 10 Ianuarie. Știrea despre apropiata proclamare a constituției Bosniei se confirmă în diverse părți. In numărul său de azi »Montags Revue« o confirmă de asemenea și adaugă că deodată cu proclamarea constituției se va publica o ordinațiune *imoeritală*, prin care se vor ridica toate privilegiile câte s'au acordat în timpul dela ocupațiune și până astăzi. *Ordinațiunea va desființa deci și privilegiul băncii agrare pentru împroprietărirea cmeșilor* (țărănilor din Bosnia). Aflu că în fruntea administrației se va numi un guvernor. Se crede că va fi numit generalul Varesanin.

O victorie a românilor din Bucovina.

Cernăuți, 10 Ianuarie. Sâmbătă a avut loc un mare eveniment politic în orașul Câmpulung. Acest eveniment se poate socoti primul pas pentru emanciparea Bucovinei de supt supremația administrativă germană.

De curând au avut loc alegeri comunale în orașul Câmpulung, iar Sâmbătă s'a făcut constituirea consiliului comunal. In ședința ce-a urmat după constituire, consilierul român Ștefurciac a propus eliminarea limbei germane atât din debaterile ședințelor plenare ale consiliului, cât și din întregul serviciu comunal, cerând înlocuirea ei prin limba românească.

Propunerea a fost primită de majoritatea românească, contra voturilor germanilor. Consilierul Dr. Zalvscez a protestat contra acestei hotărîri și a susținut, că ea s'ar fi luat contra articolului 19 din constituție, care prevede egalitatea tuturor naționalităților.

Câmpulungul este cea dintâi comună bucovineană, care a luat o deciziune de felul acesta. Germanii sânt îngrijți și se tem că celelalte comune cu majoritate românească îi vor urma exemplul. Ei sânt decisi să ducă o luptă energică contra hotărîrii românilor.

Criza în Turcia.

Constantinopol, 10 Ianuarie. Sultanul a primit ieri în audiență pe *Hakki-Bey*, însărcinându-l cu formarea noului cabinet. Se crede că tratările în aceasta privință se vor termina încă astăzi.

Disolvarea parlamentului englez.

Londra, 10 Ianuarie. Azi s'a proclamat oficial disolvarea parlamentului. Agitația elec-

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu s'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de

SPIRT DE GHIAȚĂ

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. Se găsește și se poate comanda

Se folosește cu rezultat bun. In contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda
Szémann Agoston,

Farmacie,
Hatvan, Főter nr. 126.

Se expediază zilnic în toate părțile țării

torală e la culme. Săptămâna trecută s'au ținut vre-o 20.000 de întruniri. Prevederile rezultatului sânt foarte contradictorii. Unii prevăd victoria conservatorilor, alții pe-a guvernului. Starea spiritelor e foarte energică în toată țara.

Schimbare în diplomația Italiei.

Roma, 10 Ianuarie. Sânt semne că se pregătește o mare schimbare în diplomație. Ca sigură se dă numai rămânerea ambasadorului din Viena, ducele Averna.

Vapor englez respins din portul Santander.

Paris, 10 Ianuarie. În portul Santander de pe coasta adriatică a Spaniei a sosit în zilele acestea un vapor englezesc, care a fost respins de autorități. Cheiul era ocupat de gendarmi și cavalerie. Se crede, că vaporul avea arme și munițiuni pentru Carliști.

Guvernul spaniol a aflat lucrul mai înainte și a constrins vaporul să plece.

Contrabandă cu arme se face de multă vreme. Ziarul »Heroldo« zice, că în favoarea pretendentului la tronul Spaniei dom Jaime.

Djavid bey despre vizita sa în țările vecine.

Viena, 10 Ianuarie. Corespondentul din Constantinopol al ziarului »Politische Korrespondenz« a intervievat pe ministrul turc de finanțe Djavid bey asupra călătoriei sale în țările vecine. Ministrul a răspuns, că vizita sa la București, Sofia și Belgrad n'a avut nici un scop politic, ci numai economic. La București, spune dânsul, a vorbit cu numeroase personaje importante. A vizitat Camera și Senatul și a rămas cu o impresie excelentă, în urma convingerii, că Turcia se bucură de sentimentele prietenești ale românilor.

Cercurile românești și-au exprimat d'rință să grăbească încheierea convenției comerciale turco-române. Djavid bey a răspuns, că va stăruie în această direcție pe lângă cercurile competente turcești.

Vorbind despre convenția consulară, românii au cerut să se lase deocamdată chestia în suspens. Ei au fost de acord însă asupra înființării unei bănci românești în Constantinopol. Dacă românii doresc o astfel de bancă, turcii nu se vor opune, căci și rușii au înființat una.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 10 Ianuarie n. 1910.

— **Crăciunul în Arad.** Nașterea Domnului a fost serbată cu osebă solemnitate și cucernice în Arad. Ziua întâi și a doua a pontificat liturghia în biserica catedrală P. S. Sa Episcopul I. I. Papp, cu o mare asistență.

A'at în ziua întâi cât și a doua P. S. Sa Episcopul, a chemat la masa sa pe fruntașii din Arad.

În biserica greco-catolică a oficiat părintele protopop Dr. Laurențiu.

— **D. I. C. Brătianu la Viena.** Primul-ministru român d. Ion C. Brătianu a luat un concediu de 3 săptămâni și a plecat în străinătate, Sâmbătă seara d. Brătianu a sosit la Viena.

— **Seton Watson în Dalmația.** Cunoscutul scriitor Seton Watson (Scotus Viator) care se află de câțiva timp la Viena

a plecat astăzi, cum ne comunică corespondentul nostru din Viena, la Spalato unde vrea să rămâie mai mult timp pentru a învăța limba croată. Cunoscută fiind temeritatea și seriozitatea cu care studiază d-sa chestiile de care se ocupă, a crezut necesar să învețe limba croată pentru a putea pricepe mai bine chestiile sud-slave. Anul viitor, d. Scotus Viator vrea să-l petreacă în România și pe la noi pentru a învăța și românește. La Viena d. Scotus Viator a petrecut mult printre români.

Ca o curiozitate putem adăuga că Forga, reprezentantul nostru din Belgrad, deși e de trei ani acolo, nu știe nici un cuvânt sârbesc !..

— **Săpături preistorice în Bucovina.** D. Emanuil cav. de Costin din Șipenița (Bucovina) care se ocupă cu săpături și descoperiri preistorice din epoca de piatră, a îmbogățit muzeul imperial din Viena și muzeele din Cernăuți și București cu multe descoperiri preistorice. Și anul acesta d. Costin a descoperit în săpăturile sale multe vase de lut mari și mici, în forme diferite ca urne vase, duble, coarne de zăbru, de căprioară, cuțite de cremene, idoli și alte unelte. Cu totul peste 80 de bucăți.

— **Pomul de Crăciun al românilor din Viena.** Corespondentul nostru ne scrie: Sâmbătă seara românii din Viena au serbat Crăciunul în sub solul cafenelei Arcaden. Prin îngrijirea d. nel Florica Gramatovici, a d. relor Ciurcu și a altor doamne și domnișoare din colonia română din Viena s'a aranjat un prea frumos pom de Crăciun. T'și asistenții au primit câte un bilet de loterie, câștigând frumoase obiecte ca amintire a plăcetei petreceri.

Seara s'a început prin cântarea frumoaselor compoziții ale maestrului Dima din Brașov »O ce veste minunată« și »Trei păstori se întâlniră«. După aceea preotul Dr. Vigil Cioban a ținut o frumoasă cuvântare de ocazie dorind sărbători fericite celor prezenți, iar d. Dr. Lazar Popovici a ținut o cuvântare în sănătatea doamnelor prezente. A urmat dans și voie bună până în ziua. În afară de colonia română din Viena au luat parte și numeroși oaspeți, ca d. Seton Watson (Scotus Viator), Dr. Aurel Popovici, d-na Elena Popovici, Dr. Dimitrie Popovici, Kimon Loghi, Moroianu, locotenent Costi Popovici ș. a.

— **Român condamnat la Berlin.** Cunoscutul pungaș român Alexandru Lupașcu, care în tovarășia amant-ii lui Jeaneta Mihailescu a făcut acum doi ani marele furt de giuvaercale dela bijuterierul Werner din Berlin, a fost condamnat zilele acestea de tribunalul din acel oraș la 3 ani de închisoare.

Lupașcu fusese prins imediat după furt la Cernăuți. El a fost mai întâi condamnat acolo la un an jumătate închisoare pentru diverse furturi comise în Austria, după terminarea pedepsei a fost din nou condamnat.

Alexandru Lupașcu se trage dintr'o familie bună boerească din Botoșani. Tatăl său a fost căpitan în armata română. Încă de mic copil, Alexandru Lupașcu și a arătat apucăturile cele rele, pentru cari a fost eliminat din liceul din Botoșani. Și-a început apoi cariera de escroc și pungaș în România, și a suferit mai multe condamnări acolo. Apoi și-a strămutat terenul de activitate în străinătate, mai întâi la Cairo, apoi în Austria și Germania. Deși încă tânăr, abia are 27 de ani, el a făcut până acum 3—4 ani de închisoare.

— **Un nou record al lui Latham.** Pe aerodromul din Chalons-sur-Mame (Franța) aviatorul Latham a bătut Vineri toate recordurile de înălțime de până acuma. Cu aparatul său el s'a ridicat la o înălțime de 1050—1100 de m. A petrecut 45 de minute în aier și a făcut o distanță de 50 de klm. La coborire publicul l-a făcut ovațiuni entuziaste.

— **Un conflict pe stradă între d. nii Tomișci și Krsnyavi.** Zilele trecute un incident penibil a oprit pe trecătorii din strada principală a Agramului. Pe *Ilica*, bulevardul principal, pe timpul celui mai viu *corso* se întâlniră d. Tomi-

șci general în retragere și d. Krsnyavi, profesor universitar, care scrisese în preluă un articol în care spunea, că supt cobilie Croația a ajuns să fie stăpânită de generali. D. Tomișci se adresă dlui Krsnyavi întrebându-l dacă l-a vizitat pe el în articolul s. u. D. Krsnyavi răspunde în mod avaziv. Atunci generalul îi strigă:

— *Ești un prost și un imbecil!*

Iar când d. Krsnyavi căută să se apere, generalul își repetă insulta numindu-l din nou prost și imbecil. Scena a făcut firește mare senzație și lumea să oprișe să aștepte la ea. D. Krsnyavi se strecură însă repede prin lume, făcându-se nevăzut. Se așteaptă un duel între cei doi adversari.

— **O nouă revistă românească.** Du mîinecă, 10 Ianuarie v. va apare noua revistă literară și artistică »Falanga« supt conducerea cunoscuților scriitori: Em. Gârleanu, E. Lovinescu, Ion Minulescu, Corneliu Moldoveanu, Cincinat P-velescu și cu colaborarea altor scriitori de seamă. Revista va apare săptămânal cu versuri și proză, originale și traduceri, cronici, critici literare și artistice și informațiuni asupra mișcării literare din țară și străinătate.

Revista va cuprinde 15 pagini și va costa 15 bani. Abonamentul 8 lei pe an.

— **Stigmatizarea lui Cook.** »Arctic Club« din New-York, societatea exploratorilor polari, înființată de Cook, — a hotărât să-l excludă pe Cook din sânul membrilor săi, fiindcă s'a dovedit că toate publicațiile lui despre descoperirea polului nordic sânt falșuri grosolane. În acelaș timp, direcțiunea bibliotecii publice din Boston a hotărât să treacă toate publicațiile lui Cook în secția falșurilor literare.

— **Palatul regal din Atena e distrus de incendiu.** Joi spre Vineri în săptămâna trecută un groaznic incendiu s'a declarat în palatul regal din Atena, care n'a putut fi localizat decât spre ziua după ce mistuise cea mai mare parte din zidire. Familia regală din norocire se retrăsese mai înainte în palatul de vară Tatoi din apropierea Atenei. Focul, se zice, că ar fi fost produs dela o lumânare, care s'a uitat aprinsă într'una din sălile palatului.

Zidirea n'a fost asigurată, numai mobilele dintr'ansa, care au fost asigurate pe suma de un milion și două sute de mii. Pagubele se urcă la peste un milion de franci. Palatul regal g'ecese a fost zidit prin anii 1834—38 și se află pe strada Hermes în piața Constituției, unde este și parlamentul și alte zidiri mari.

Focul s'a observat pela ceasurile zece noaptea, când s'a și deslănțuit cu o furie grozavă fiind ajutat de un vânt puternic. În mai puțin de o oră toată partea mijlocie a palatului era în flăcări.

Îndată s'au închis toate străzile ce dau spre palat cu cordoane puternice de soldați pentru a împiedeca ag'omerația.

Posturile de pompieri alergate în grabă la fața locului au dat primele ajutoare, la cari s'au asociat în urmă matrozii dela vasele rusești și engleze din portul Piräus.

Cu mare greutate s'a putut pătrunde înăuntru, pentru a se salva actele familiei regale și obiectele de valoare, care au fost aruncate pe fereastră în stradă și duse la ministerul de interne.

Cazuri de moarte nu au fost. Cu toate acestea doamnele palatului au trăit câteva momente într'o spaimă îngrozitoare. Multe au leșinat și-au trebuit scoase pe brațe afară.

Regele a ascultat în persoană damele, care puteau da informații asupra declarării incendiului.

Din ancheta ce s'a deschis s'a putut constata, că focul a fost accidental și nu s'a pus de o mână criminală.

— **Explozie în grajdurile unui mare duce.** O telegramă din Petersburg ne anunță, că în grajdurile marelui duce Neculai Nicolaevici a explodat un vas cu vr'o douăzeci de litri de benzină, omorînd un monteur și un vizitru.

În urma exploziei s'a produs un puternic incendiu, care însă a fost localizat în grabă.

— **Catastrofa din Raibl.** Din Viena ni-se telegrafiază, că spitalul din Raibl s'a prăbușit în des. hiziatura unei mine.

Anume în apropierea unei mine de cărbuni se află noua zidire a spitalului. Săpăturile ajungând până supt temelile zidirei, aceasta s'a prăbușit deodată în adâncimi îngropând supt dărâmături mai multe ființe omenești între care doctorul spitalului Wessely împreună cu tinăra sa soție și cu copilul lor în leagăn.

Zidirea s'a adâncit până la o sută de metri în deschizătură și a fost inundată de apă. Catastrofa a fost îngrozitoare. În zgomotul asurzitor al unor tunete îngrozitoare s'a deschis deodată pământul și câteva secunde în urmă marea zidire a spitalului s'a prăbușit în adâncime.

Un copil s'a putut scăpa sărind de pe feastră pe când se cufunda casa.

Numărul morșilor nu este până acum stabilit. Se crede că au pierit vr'o zece persoane.

— **Amănunte asupra căsătoriei regelui Leopold II.** O telegramă din Bruxelles ne dă unele amănunte referitoare la căsătoria regelui Leopold II, cu baroneasa Vanhan. După ce archiepiscopul Merciar a declarat într'o scrisoare pastorală că regele s'a căsătorit religios cu baroneasa Vanhan, ziarul clerical »La croix« publică în numărul său de ieri nota arătând împrejurările căsătoriei și anume:

Cu 11 zile înainte regele s'a spovedit și s'a împărtășit de asemenea și baroneasa, apoi decanul din Laeken a celebrat căsătoria la patul bolnavului. Înainte de operație i-s'a împărtășit din nou, că a primit slobozenie în articulo mortis. După ce a de. lar. t, că viața-i este în mâinile Domnului, primște soarta pe care Domnul i o hărăzește. De aceea baroneasa avea dreptul să stea la patul bolnavului, fiindu-i soție legitimă. Apoi ziarul adaugă, că Papa Leon XIII a prevăzut sfârșitul creștinesc al lui Leopold II deși pe atunci acesta nu voia să șie de biserică.

— **O domnișoară energetică.** Poporația capitalei bulgare e preocupată de o întâmplare romantică. Eroina e fiica fostului prim-ministru Petkov, împușcat acum câțiva ani. Bogată, având o zestre de un milion, mama ei o destinase unui dantist cu care dorea să o mărite cât mai în grabă. Când toate amănările fetei fusă zadarnice, ea telegrafiază doctorului Kamarov, secretarul legației bulgare în Roma, cu care se logodise în ascuns cu prilejul șederii sale la d. Rizov ministrul Bulgariei în capitala Italiei, o rudă a ei. Kamarov luă concediu și fu după câteva zile în Sofia. Într'o zi lăsa făcu cu o societate în care se afla și Kamarov o excursiune lângă Sofia. În cel dintii sat, ei se opriră, intrară în biserică și preotul îi cunună pe cind persoanele cari îi însoțiră fură martorii cununiei. Tinăra pereche plecă din biserică la gară și luă drumul spre Nizza. Dela graniță, din Teribrod, tinerii telegrafieră doamnei Petkov, mama d-șoarei Petkov, cerându-i iertarea. Ne mai putindu-se împotrivi d-na Petkov — îi iertă și planul energice d-șoare reuși deplin.

Necrolog. Primim următorul anunț funebrel: Avem nespusa durere a aduce la cunoștința tuturor consăngenilor, amicilor și cunoșcuților ireparabila pierdere a pr'a iubitului nostru tată, moș, frate și unchiu, a domnului Nicu Balmoș consilier guvernial în r și viceprimar al capitalei Cernăuț încetat din viață în ziua de 5 Ianuarie st. n. 1910 în etate de 72 de ani.

Ceremonia religioasă va avea loc Sâmbătă în 8 Ianuarie st. n. 1910 la orele 2 p. m. în locuința decedatului din strada Petrovici Nrul 11, de unde cortegiul funebru va pleca la biserică catedrală și de aici după săvârșirea serviciului divin la cimitirul ort.-or din Cernăuț. Cernăuț, în 5 Ianuarie 1910. Inconsolabila familie.

— **Un subprefect tip.** Slujbașul ungar cu grandomania și fanfaronada situației sale de »funcționar«

care disprețuiește și bruschează plebea contribuabililor e un tip prea cunoscut la noi decât să fie nevoie a-l zugrăvi. Mai ales subprefecții, pașalele satelor românești, își complac în rolul acesta de vitejie. Un tip de acest fel de slujbaș trebuie să fie subprefectul Kőrösi Albert din Reghin. D. fisolgăbirău ține mult să ridice prestigiul statului și al comitatului ce reprezintă prin dese-le-i beții zgomotoase. Mai dăunăzi el s'a înfățișat, după ce se încărcase de »curaj« pe bani, într'o cafenea din Tîrgul-Murășului și a insultat lumea de-acolo. Cu pușca lui de vînătoare el a tras mai multe focuri, crezînd firește, că asta e foarte de »haz«. Noroc că gloanțele nu atinse pe nimeni. A trebuit să fie chemată poliția. Dar un suprefect e lucru mare și persoană sacrată care nu se lasă atinsă de mâini vulgare de sergenți. Scandalul se prelungi mai mult timp prin rezistența dirză a scandalagiului subprefect, pînă cind poliția, ajutată de public a răușit să-l scoată din cafenea.

Procurorul comitatului a făcut, cum anunță ziarele ungurești, raport oficial la vice-spanul comitatului despre purtarea subprefectului care putea să-și mai continue mult vitejiile în satele ce obləduiește dacă nu o făcea așa de lată. Aceștia-ș ocîrmuitorii noștri.

x **Poate să fie fericit acela,** care are stomac stricat? Nmul bolnav de stomac, trăiască el chiar între orice împrejurări favorabile, nu se poate simți fericit. Care boalește de lipsa de apetit, insomnie provenită dela boala de stomac, dureri de cap, vărsare, anemie și sgîrciuri, acela este liosit de bucuriile vieții. Într'adevăr este noroc, că contra acestei boale grele și lăpăte dispunem deja de 30 de ani de un astel de ser, care vindecă atît de perfect tot felul de boală de stomac. Serul acesta sînt picurii de stomac alui Brădy din cari 1 sticlă costă 80 fileri și se capătă în fiecare farmacie.

x **Atragem atențiunea on. noștri cetitori** asupra anuușului lui Kádár Gyula fabricant de mașini în Oradea-mare. Ca să se dovediască, că numitul fabricant ce moară folositoare recomandă, servească ca document următoarea epistolă: On. domn Kádár Gyula fabricant de mașini în Oradea-mare. Rog să-mi trimiteți la adresa de mai jos o moară de oțel așa formă precum ați trimis înainte cu o lună și jumătate lui Damian Dalea.

Timova (u. p. Reșița) 20 Decembrie 1909.

Cu stimă,

Constantin Ruos. Nr. 281.

x **Pentru 60 de fileri,** poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch, Anisette, Benedictin, Chartreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Roza, Vanilie, Silvoriu, Rachi de drojdii și Rom. 10 dose cu modul de pregătire expediază franco. Burger Frigyes, farmacist Cluj. — Kolozsvár.

x **Publicul ce merge la Oradea-mare** pentru ca să-și caute mobile moderne își ia osteneala, ca să privească marea prăvălie de mobile a lui Reusz Miksa din Oradea-mare, în edificiul »Sas«, unde se găsesc mobilele cele mai simple și mai frumoase, cu prețuri ieftine fabricate în fabrica de mobile din B.-Ciaba a lui Reisz Miksa supt controlul personal al fiilor săi. Firma primește aranjarea de otele, internate și locuține întregi. Preoții, învățătorii, oficanții de stat și comunalni primesc favor.

— **Ușurătatea pentru ceice se pregătesc pe calea juridică.** Interesantă și practică dispoziție a înființat seminarul juridic din Cluj strada »Malom ut« sub Nrul 14 esistent seminarul juridic, așa un sistem au înființat, prin care și provințiști pot acasă să se pregătească. Adeca așa însemnări au făcut, cari în ordine deplină cuprind tot materialul, încât suplinesc tot studiul respectiv, așa încât suplinesc toate întrebările juridice fără ca să fie de lipsă acele a se explica. Aceste însemnări le împrumută la provințiști și dintru acele pregătindu-se acasă. Așa zicând în Cluj la recapitulare în două săptămâni poate face rigorozul juridic. Mai departe zilnic ține probe rigoroaze, care se pregătesc în afară de seminar și aceia pot lua parte gratis. Informațiune despre seminarul juridic trimite direcțiunea seminarului gratis. Adresa: logi Sze-minarium, Dr. Dobó, Malom-u. 14 szám 1 emelet.

Viața artistică și socială.

Concert în Siria. Corul despărțământului Siria al Reuniunii învățătorilor dela școlile populare conf. ort. române din protopopiatele arădane I—VII, aranjază concert urmat de dans, Miercuri 19 Ianuarie n. 1910, în sala casei naționale din Șia. Inceputul la orele 8 seara.

Producțiune teatrală în Cernatu. Tinerimea română din Șiele, aranjază o producțiune populară muzicală-declamatorică-teatrală și dansantă pe ziua de anul nou 1910, în Cernatu »Hotelul Internațional«. Inceputul la orele 7 seara.

Concert și teatru în Bistra. Reuniunea română de muzică și cântări din Bistra aranjază concert împreună cu teatru, Vineri, 14 Ianuarie n. 1910, în hotelul d. Ioan Salmen din Bistra. Se va juca piesa din popor »Niculae Vulpea«. Inceputul la orele 7 1/2 seara.

Serată artistă în Bistrița. Reuniunea română de cântări din Bistrița, aranjază o »serată de anul nou«, Joi, 13 Ianuarie n. 1910, în sala cea mare dela Gewerbeverein. Cu acest prilej se va da un concert din partea corului reuniunii și se vor juca comediele »Șapte și nici o ispravă« și »Un leu și un zlot«. Inceputul la orele 8 seara.

Reprezentăția teatrală din Lipova, Societatea de lectură din Lipova a aranjat ieri, a treia zi de Crăiun, o reprezentație teatrală urmată de joc, — ca o frumoasă încheiere a activității rodnice ce a desfășurat un an întreg în acest mediu supus atator înrăurințe străine. S'a jucat cunoscuta comedie »Trei doctori«, cu un deplin succes. Diletanți au făcut dela reprezentația din rândul trecut încoace progrese vădite și azi Lipova, e unul dintre puținele noastre centre cu o trupă de diletanți în temănatice și stabili. Rolurile au fost susținute în chipul următor: Baltean — d. Sabin Evușan; Adela — dșoara Livia Barbu; Neli — dșoara Sidi Ursu; Lina — dșoara Elena Iosif; Adrian — d. Teodor Roxin; Ionescu — d. Vasile Groza; doctorul Georgean — d. Victor Sabo; Ion — d. Arcadie Luchin. S'au achitat toți spre deplina mulțămire a publicului, care umpluse sala otelului »Regele Ungariei« cu acest prilej. Jocul ce s'a încins pe urmă, a fost viu animat până către ceasurile dimineții.

ECONOMIE.

Piața grânelor din Arad.

6 Ianuarie 1910.

S'a vândut azi:

grân 300 mm.	13.60—13.80
orz 100 mm.	6.70— . .
ovăș 100 mm.	7.10— . .
secară 100 mm.	9.20— . .
păpușoi 700 mm.	5.70—5.80

Prețurile sunt socoite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 6 Ianuarie 1910.

Prețul cerealelor după 100 klgr. a fost următorul:

Grii nou

De Tisa — — — — — 28 K. 95—30 K. — III.
Din comitatul Albei — — 28 » 80—29 » 80 »

.. Cine vooeste ..
să cumpere

Incălțăminte Sătmar — (Szatmár),

fabricate în țară într'adevăr fine,
comode, elegante și durabile
acela să cumpere cu încredere la

— — **Deák-tér** — —
(În casa lui Keresztes András),

care ține în magazinul său de ghete bogat asortat numai ghete și ciobote pregătite în țară din piele fină veritabilă cu prețuri foarte moderate, fabricate imitate nu are și marfele sale în privința execuțiunei drăgălașe sunt neîntrecute.

La dorință se pregătesc tot felul de ghete și ciobote după măsură. —

De Pesta	— — — — —	28	>	90—29	>	90	•
Bănăţianesc	— — — — —	28	•	95—29	>	90	•
De Bacica	— — — — —	28	>	60—29	>	80	•
Secară de calitate I.	— — — — —	19	>	75—20	>	05	•
Secară de calitate mijlocie	— — — — —	19	>	55—19	>	65	•
Orzul de nutreţ, calitate I.	— — — — —	14	>	75—14	>	95	•
Ovăs de calitate I.	— — — — —	15	>	70—16	>	—	•
Ovăs de calitate a II.	— — — — —	15	>	40—15	>	60	•
Cucuruz	— — — — —	14	>	80—15	>	—	•

BIBLIOGRAFII.

Calendar pe anul 1910.

»Calendarul Minervei«	»	1-25
»Calendarul Neamului Românesc«	»	—80
»Calendarul dela Arad«	»	—50
»Calendarul dela Arad«	»	—30
»Calendarul Poporului român«	»	—40
»Calendarul naţional«	»	—36
»Calendarul Aurorei«	»	—40
»Amicul Poporului«	»	—70
»Calendarul Săteanului«	»	—30
»Calendarul dela Cluj«	»	—20
»Calendarul Poporului«	»	—40
»Călindar Arhiediecezan« (Sibiu)	»	—80

Calendar de părete Block foarte frumos lucrate cu preţurile de 1, 1-50, 2, și 2-50 coroane.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare

Tipărituri advocaţionale în limba maghiară.:
Addás-vételi szerződés 1 bucată 6 fileri; 50 bucăţi 2 coroane.

Haláleset felvétel 1 bucată 6 fileri; 50 bucăţi 2 coroane.

Házassági életközösség helyredllitásti kérvény 1 bucată 4 fileri; 50 bucăţi 1 cor. 50 fileri.

Községi bizonyítvány 1 bucată 3 fileri; 50 bucăţi 1 coroană.

Ktelgítési végrehajtásti kérvény 1 bucată 4 fil.; 50 bucăţi 1 coroană 50 fileri.

Meghatalmazás 1 bucată 3 fileri; 50 bucăţi 1 coroană.

Sommás kereset 1 bucată 4 fileri; 50 bucăţi 1 coroană 20 fileri.

Leltár 1 buc. 8 fileri; 50 buc. 2 cor. 50 fil.

Arverési feltételek 1 buc. 3 fil.; 50 buc. 1-25 fil

Din Biblioteca muzicală »Lira română«

- Nr. 1: »Deşteaptă-te Române«.
Nr. 2: »Luna doarme«.
Nr. 3: »Aoleo!«
Nr. 4: »Suspine crude«.
Nr. 5: »Cât te-am iubit«.
Nr. 6: »Călugărul din vechiul schit«.
Nr. 7: »Pentru tine Iano«.
Nr. 8: »Două fete spală lână«.
Nr. 9: »Ce te legeni codrule«.
Nr. 10: »Steluţa«.
Nr. 11: »Cucuruz cu frunza'n sus«.
Nr. 12: »Fetiţa din acel sat«.
Nr. 13: »Popa zice, că nu bea«.
Nr. 14: »Inimioara mea«.
Nr. 15: »Am un leu, și vreau să-l beau«.
Nr. 16: »Pasere galbenă 'n cioc«.
Nr. 17: Imnul regal român.
Nr. 18: Cântul gitei latine.
Nr. 19: Tricolorul. Imn patriotic.
Nr. 20: Steagul nostru. Imn patriotic.
Nr. 21: Mama lui Ștefan-cel-mare.
Nr. 22: Domnul Tudor, cântec național.
Fiecare număr 20 bani, plus 5 fil. porto poștal.

Jocuri românești I. (piano solo) de Tib. Brediceanu	Cor. 4.—
Jocuri românești II. (piano solo) de Tib. Brediceanu	» 4.—
Jocuri românești III. (piano solo) de Tib. Brediceanu	» 4.—

Doine și cântece I. (voce și piano) de Tib. Brediceanu	» 4.—
Doine și cântece II. de Tib. Brediceanu	» 4.—
Nu m'abandona, romanță p. voce și piano, aranj. de A. Bena	» 1.20
Liturghia S. Ioan Crisostom pentru 4 cor mixt, de N. Ștefu	» 3.—
Colinde din munții apuseni de Șt. Ștefu cor mixt, și cor. bărb.	» 2.—

Arma noastră să ne fie, cor. bărb. de Const. Savu	La olaltă 3.20
Gândul meu la tine sboară, cor bărb. de Const. Savu	
Mizeria, cor bărb. de Const. Savu	
Dorul mamei, cor bărb. de C. Savu	
Pe mal, cor barbatesc de Const Savu	
Cântec de toamnă, cor bărb. de C. Savu	
La Olt, cor bărb. de Const. Savu	
Ferentarul (Roșiorul), cor bărb. de C. Savu	
Mi dor, cor bărb. de Const. Savu	
Heruvic la lu. înainte sfințită, cor. barb. de Constantin Savu	
Rădicat-am (Priceana) cor. bărb. de C. Savu	
Funebrale cor bărb. de Const. Savu	
Eminescu comemorativ, album artistic literar, executat foarte elegant	Cor. 3.50
Politica românilor din Ungaria, trecut, prezent, viitor, de A. B.	» 1.—
Quelques mots sur »La politique des Roumains de Hongrie«	» 1.—

D'n bibliot ca »Minervei« à 30 bani

- Nr. 45. Ioan Slavici: Educația rațională.
» 46. » fizică.
» 47. L. Tolstoi: Amintiri din Sevastopol, v. I.
» 48. » » » v. II.
» 49. S. Pușcariu: Cinci ani de mișcare literară (1902—1906).
» 50. Dr. I. Duscian: Tuberculoza.
» 51. A. Theuriet: Mănunchiul de rugioare.
» 52. M. Harry: Nuvele arabe.
» 53. C. Flammarion: Eruptia vulcanului Krakatoa.
Nr. 54. A. de Chamisso: Minunata poveste a lui Petru Schlemihl.
Nr. 55. N. Gogol: Poveste.
» 56. D. Jerrold: Muștrările doamnei Candel.
» 57. I. Slavici: Educația morală.
» 58. E. Renan: Pagini alese
» 59. I. M. Guvan: Pentru părinți și copii.
» 60. Astronomie populară.
» 61. Asia, roman.
» 62. Albert Savarus, nuvelă.

Heidelbergul de altădată, piesă în 5 acte	—40
Guerin notarul comedie, în 5 acte	—45
Un faliment, piesă în 4 acte și 1 tablou de Björnson. trad. de I. B. Hétrat	—45
Revizorul, comedie în 5 acte	—45
Sanda, piesă în 3 acte	—35
Mamă, dramă în 4 acte de I. G. Miculescu	250
Mărul, dramă în 2 acte de Z. Bărsan	1—
Anecdote nouă de Th. D. Speranță	150
Rapsodii și balade de I. Bărsanul	150
Noul testament, p. I. Evangheliile de arhierul Sofronie Craioveanul	4—
Catechism, carte de rel. p. elevii școalelor pop.	—40

Poșta administrației.

C. P. Caranșebcs. Abonamentul DV. e plătit până la 1 Iulie 1910.

A. Popovici. Gâleşte. Mai aveți 5 cor. de plătit pe 1909.

Dumitru Titlion. Bistrița. Am primit 6 cor. abonamentul până la 1 Aprilie 1910.

Dumitru Bărsan. Teluș. Am primit 12 cor. abonament până la 1 Iulie 1910.

Aut. Miloșescu. Ogradena veche. Am primit 12 corosne abonament până la 1 Februarie 1910

Gh. Postea, Avrig. Am primit abonamentul până la 1 Martie 1910.

Iulian Paguba. Socodor. Mai aveți o restanță de 9 cor. pe 1909.

A. Ciugudan. Bruzuic, Am primul 24 cor. abonament pe anul întreg 1910.

Se află în toate farmaciile.

Copiii nutriți cu sticla se fac rumeni și plini la obraji, dacă primesc

„Emulsiunea Scott.“

Medicamentul acesta prin substanțele sale nutritoare și ușor demistuit, delătură repede orice scăzământ al nutremântului.

Emulsiunea Scott

e iubilă pentru gustul ei de cremă.

E foarte bun contra scăderii și slăbirii puterilor din orice cauză ar proveni aceasta.

Emulsiunea Scott e cea mai veritabilă.

O sticlă originală 2 cor. 50 fil.

De vânzare în toate farmaciile. 2

Redactor responsabil Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cons.

Apa minerală: Phönix din Buziaș

învieorează, vindecă. La boalele de rinichi și băși, la boalele de aprindere învechită a rinichilor, contra formării pietrii și nisipului în bășică urinului, la boalele acute de laringe și de plămâni are efect excelent. — Recomandată de medici. —

Depozit general la firma:

Pollák József

Arad, József főherczg ut 11.

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficianți mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Rummolit. Articol necesar la economia casnică. Cine vrea să aibă plăcerea de a gusta la casa sa rom bun, curat și aromatic, să se folosească de »Rummolit«. — Prețul unei sticle 70 fileri. 10 sticle 7 cor. — O sticlă de de ajuns pentru a produce 2—3 kilogr. de rum veritabil.

Depozit principal: **MOLDT BELA**, farmacist Gyertyámos.

Hustokol. Medicii o folosesc cu mult succes la îmbolnăvirea organelor de inspirație, boale de piept, catar de plămâni, catar mărăesc; contra tusei, astmei etc. — Prețul unei sticle 6 coroane. 3 sticle 16 coroane.

»Crema-Ideal-Violetta« de prezent cea mai bună și nesticăcioasă cremă pentru față și mâni. Prețul 1 cor., și 2-50 cor.

Doloresit. Cel mai sigur și mai cu efect medicament la întărătarea intestinelor pentru junghieri în oase, dureri sfâșietoare înțepeni, precum și contra tuturor boalelor ce obvin prin răceală. La începutul boalei e de ajuns și o singură sticlă; la boale învechite folosirea a 3—4 stice sunt de ajuns pentru totală vindecare. — Prețul unei sticle 4 coroane. 5 sticle 15 coroane.

Caut

un comis (calfă) finăr

care posedă bine bransa de șpețerie (băcnic) postul poate imediat al ocupa.
Cu toată stima:

Bărsan,
comerciant în **Bozovics.**

„ORIENTUL“

Institut de credit și economii societate pe acții în Dobra.

CONCURS.

Institutul de credit și economii „Orientul din Dobra publică concurs cu termin până la **25 Ianuarie n. c.**, pentru ocuparea postului de

CASSAR

cu salar anual de K. 1000.— dacă alesul va fi absolvat vr'o școală comercială, iar pentru neabsolvenții acelei școli, cu salar anual de K. 840.—

Se cere cauzie în preț de K. 2000.— Ofertele însoțite de documente probatoare sunt a se trimite la adresa institutului.

Dobra, 5 Ianuarie 1910.

Direcțiunea.

ANUNȚ.

Un preot tânăr, de confesiunea gr. ort. calificat depîn, cu o purtare morală neexcepțională, posedând o voce bună și cunoștințe temeinice pe terenul muzicii, — dorește să ajungă într'o parohie bunișoară din apropierea vre-unui oraș, unde eventual i-să dă ocazie, a lucra pe acest teren.

Informații mai detaliate se pot primi la administrația acestui ziar.

O croitoare

expertă care să se priceapă și la manevra mașinei de cusut și la brodat, află aplicare momentară în atelierul de cusut a lui

STERN ADOLF,

ARAD, Boros Béni-tér 8.

Invenție nouă!

Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuintare în economie și acasă, macină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe minut — pe lângă garanță.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfăcerea sămânței de lucernă și trifoiu de mână cu puterea ori cu mâna, de aplica în mașina de imblățit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparaturi de mașini

ORADEA-MARE
Nagyvárad) Vilanytelep mellett.

Schimbare de prăvălie.

Am onoare a face cunoscut on. public, că mi-am strămutat prăvălia la **edificiul școlii de fete din strada Weitzer János.**

Rugând și pe mai departe sprijinul on. public, sânt

cu stimă

Wolf János
pantofar.

Picuri lui Brády pentru stomac provăzuți cu marca de scutire P. C. Maria de Mariacell, numiți de popor Picuri de Mariacell pentru stomac, timp de 30 de ani s'au adeverit atât de buni, încât sunt indispensabili pentru orice casă. Picuri aceștia au efect neîntrecut la tot felul de stricare a stomacului, ardere de stomac, scaun neregulat, sgîrciu de stomac și dureri de cap, vomare, insomnie, anemie și gălbănare. — Se pot căpăta la ori-care farmacie. Prețul unei sticle mari 1 cor. 40 f. 1 sticlă mică 80 fil.

Comande cu poșta se fac la adresa: **Brády K.** farmacie la „Regele Ungariei“. — Viena, I, Fleischmarkt 1. Depot 241. Să fim atenți la marca de scutire P. C. Maria de Mariacell, pachetarea în roșu, și la subscrierea după cum se vede în chipul de față.

CROITORIE DOMNEASCĂ,
a lui
FARKAS és KORONDI
Cluj — Károlyvár, Uni6-u. nr. 3-5.
(Casa Státus).

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că am deschis **o croitorie modernă p. domni** în Cluj, pe str. Uni6 nr. 3-5, pentru oate corespunzătoare pretenziunilor popului prezent. — Magazinul nostru e asortat numai cu stoffe veritabile din patrie, engleze, franceze și de Scott. Tendința principală ni-e să dăm croiu bun și execuție elegantă. Cînd Vă cerem sprijinul, totodată sperăm că pe lângă prețurile moderate cu cari putem face ori-ce emulare, Vă rugăm să faceți o comandă de probă.

Cu stimă:
FARKAS és KORONDI,
croitori pentru domni.

Zénithul de gumă

deja după câteva zile a'a dovedit prin mil de sorisori de recunoștință dovedește că

specialitățile (preservative) pentru dame și domni, inventate sub numele Zenith sunt cele mai de încredere, nu strică sănătatea, ceace eră defectul celor de până acum.

Prețul: 1 duzină de Zénith pentru domni 8 cor., bucată Zénith pentru dame 7 cor.

La comandă vă rugăm să fiți atenți la numele Zénith, căci numai stamul e veritabil, dacă e provăzut cu marca Zénith. — Se trimite în străinătate și în țară pe lângă cea mai mare discreție, recom. și cu rambursă

Agenta principală în Ungaria:

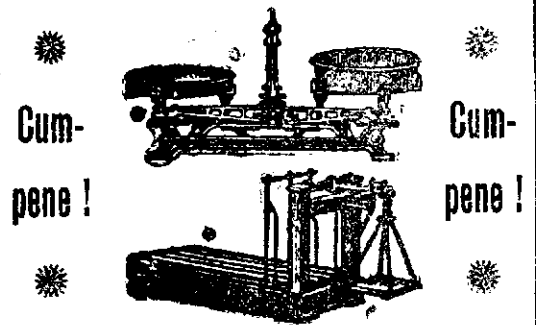
DEUTSCH IZIDOR

magazin de instrumente medicale și pentru îngrijirea bolnavilor.

Szabadka, Kosmuth-u.

In atențiunea proprietarilor de cumpene!

Am onoare a face cunoscut on. public că am depus cu succes bun **repararea și pregătirea cumpenelor** la școala industrială și de metalurie din Arad și astfel ca reparator calificat pentru repararea cumpenelor primesc repararea a tot-felul de **cumpene** ș. a. cumpene cu brațe egale, în forma

de pară, — zecimale, — centimale și pentru trăsuri, precum și semnarea punctuală a podurilor de 20, 10, 5, 2, 1 — și 1/2 kg și legalizarea lor. —

Rugând binevoitorul sprijin, sunt cu d. stimă:
LUDOVIC SIRBU lăcătar și măjer diplomat,
DÉVA, Laktanya-u; nr. 6.

TÖRLEY PEZSGÖ

INȘTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că am deschis în **Arad, József-főut No. 7.** (Casa Nesnera, vis-à-vis de biserica evanghelică) conform cerințelor moderne de azi

o măcelărie și cârnăterie

zilnic se capătă carne proaspătă de vită, carne de porc, carne de vițel și mizeluri.

La dorință expediez și acasă.
Telefon nr. 739.

Rugând binevoitorul sprijin:

Farkas János,
măcelar și cârnătar.

Prețuri moderate. * Serviciu prompt.

ANUNȚURI

primește administrația „Tribuna“ lângă prețurile cele mai moderate.

Dózsa János mǎiestru -
cojocar în

Nagyvárad, Zöld-fa Passage 9.

Se recomandă ca mǎiestru perfect întru prepararea tuturor articulelor aparținând acestei branșe precum: gulere preparative, gulere boa, manșoane (muff), în executare modernă și după cel mai elegant gust.

Blane și tocure de picloare, etc.

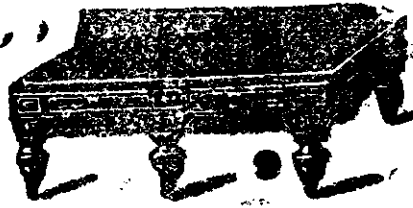
Mai departe primește spre efectuare orice lucruri noi, cari aparțin acestei branșe, precum și tot felul de reparaturi, pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

Dosa Farkas

fabricant de biliard

Kolozsvár, Vesselényi Miklos-u. 7.

Depozit de biliard gata Pregătesc mese de biliard și le reparaz a-

tât în oraș, cât și în provincie, imediat. Țin în depozit **bastoane de biliard (daco)**, **chiulele de biliard de bansolin și fildeș (os de elefant)**, apoi: **cretă, piele de biliard**, și orice alte lucruri trebuincioase. Primesc tot felul de lucrări de instalare pentru **cafenele, cofetării și locuințe.**

S'au ieftinit
cărbunii.

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4.60.
100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jil c. 4.—.
100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6.—.
100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4.60.

Róth József mare neguțator de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.
Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrici, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

Cea mai mare fabrică de ceasuri de turn din Ungaria aranjată cu putere de aburi

BODITSI SANDOR

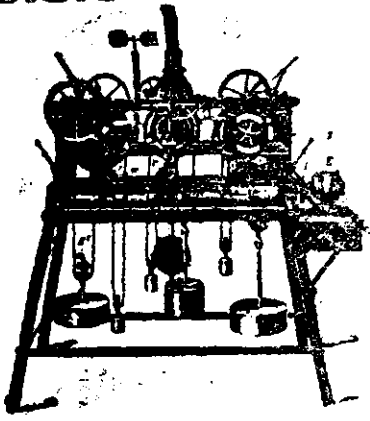
— turnătorie de clopote și ciasornice de turn, în —

BAJA (BACICA).

Recomandă indeosebi cele mai perfecte: **CIASURI de TURN**

pentru biserici, primării, castele, școli și fabrici, cari cu construcție perfectă nouă de tot și înpre lucrare solidă. Afară de aceia atrage luarea aminte a onorațiilor preoți

Pregătește clopote în toate mărimile. Se renoiesc și repară clopote vechi; ciasurile de turn pe lângă chezășie. — Onor. comitele, plebanile și curatorii primesc avant. de aplăți în rate. BUDGET GRATIS.

șia on. comitate bisericești asupra MAREI TURNĂTORII DE CLOPOTE. Pregătește clopote în toate mărimile. Se renoiesc și repară clopote vechi; ciasurile de turn pe lângă chezășie. — Onor. comitele, plebanile și curatorii primesc avant. de aplăți în rate. BUDGET GRATIS.

MAREI TURNĂTORII DE CLOPOTE.

Halmái József, fost adjunct la notarul public regesc din Borosineu, și Strausz Gyula, fost oficiant de bancă. —

Cancelaria înregistrată

Halmái și Strausz,

pentru mijlocirea împrumuturilor de bani, vinderea și cumpărarea de averi mobile și imobile.

Mijlocește: împrumuturi hipotecare (pe întabulare) și amortizaționale (pe mai mulți ani).

Se angajează: pentru răscumpărarea (convertarea) de împrumuturi hipotecare, dela procente mai mari la mai mici.

Mijlocește: cumpărarea, vinderea, schimbarea și esarendarea de averi mai mari pământuri, etc).

Primește: manipularea (conducerea) caseilor de închiriat pe lângă remunerațiuni cât se poate de minimale.

Mijlocește: vinderea, cumpărarea și schimbarea de căși particulare, căși de închiriat și vii.

Primește: parcelarea și colonizarea averilor imobile (pământuri).

Telefon Nr. 726.

Adresa telegrafică: Halmaistrausz.

Correspondență se poate face și în limba română.

Arad, (str. bisericii) **Weitzer János-u. Nr. 9,** în partetul edificiului nou a școlii de fete.

Cu deosebită stimă:

Halmái și Strausz.

ROBERT STATTIN, cofetar

SIBIU—NAGYSZEBEN, Heltauergasse 28.

Am onoare a face cunoscut on. public și a-i atrage atențiunea asupra celor mai fine

Decoruri pentru pomul de Crăciun

pregătite de mine, ș. a. Mustoase; Ciocoladă-mustoasă; Licher; Licher de ciocoladă; Prăjituri spaniole încolăcite și pentru tea.

120 buc. à 2 fileri se vând cu Cor. 2.—

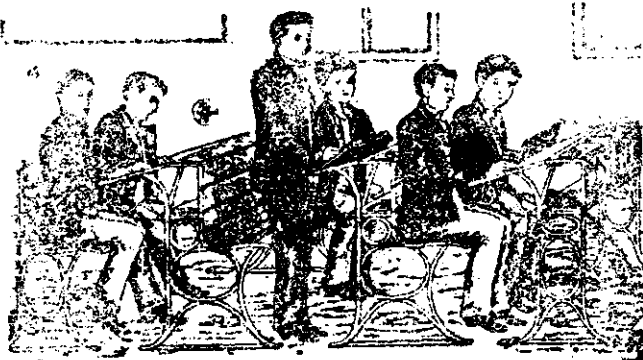
60 „ „ 4 „ „ „ „ 2.—

40 „ „ 6 „ „ „ „ 2.—

Pomi de Crăciun ciungăriți și neciungăriți; Bonbonieră drăgălașă; Casete moderne din lemn; Lametei Spumă: Argint și aur; coarne etc.

Recomand pentru sărbători: Piine cu lapte; cozonaci cu nuci și cu mac și piine cu miere a 60 fil., 1 cor. 20, 1 cor. 80 și mai scump.

Cu distincă stimă **Robert Statin.**

Cele mai moderne **meuble de fier și aramă** și cele mai practice **bănci higienice de școală**

și mobilarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

Nu există un mai frumos cadou de Crăciun și Anul-nou, decât un

GRAMOFON!

Catalog nou ilustrat de prețuri pentru gramofone și plăci românești trimis oricui gratis.

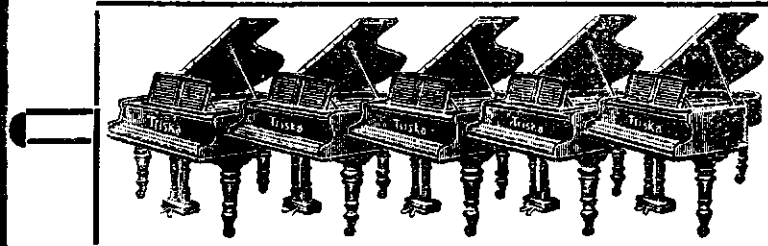
Cele mai excelente gramofone se capătă pe lângă garanță de 10 ani dela 9 fl. în sus. Plăci mari cu piese pe două fețe d. 1 fl. 25 cr. în sus.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat:

Tóth József,

mare magazin de gramofone în Seghedin — SZEGED, Könyök-u. 35.

TRISKA J. Primul depozit de plane — din tot Ardealul — Cluj — Kolozsvár, Sétatér-utca Nr. 10.

Recomandă pianurile și pianinele sale provenite din fabricile celebre d'n țară și străinătate, precum și atelierul său de reparat instalat d'n nou, în care pianurile vechi și stricate să repară repede, prompt și ieftin cu mijloace moderne — PLANURI CU CHIRII IEFTINE.

Prima firmă de motoare sudungară.

SCHMEREK și SZABÓ

© © Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14. © ©

Recomandă motoare mánate cu uleiu brut, benzină și cu gaz de prima calitate, precum și orice articli tehnici uleiuri, instrumente și mașini. Primește instalație de mori pentru măcinat. — Atelier de reparat propriu —

■ ■ Catalog de prețuri se trimite gratuit și francat. ■ ■

Zinti János
Budapest IV. Ütőút 79.
Atelier de pictură de sticlă

Imi las îndrăzneala a atrage atențiunea on publico asupra atelierului meu de pictură de sticlă.
Ca specialist fac geamuri de biserici, verande și sufragerii.
Mai departe plumbuit de artă, gravuri pe sticlă și rame de aramă, precum și alte obiecte în branșa aceasta.

MOBILE BUNE

cu prețuri favorabile

se găsesc în fabrica de mobile a lui

Reisz Miksa

Békéscsaba.

în

Nagyvárad

Sas-utca Nr. 7.